

OBSAH

Předmluva	13
1 Úvod	15
1.1 Krajina a člověk	15
1.2 Odborná terminologie	32
1.3 Rekultivace ve světě	34
1.3.1 Celková charakteristika	34
1.3.2 Rekultivace v některých socialistických státech	35
1.3.3 Rekultivace v některých státech kapitalistické soustavy	47
1.3.4 Využití zahraničních zkušeností v ČSSR	52
1.4 Rekultivace v Československé socialistické republice	54
1.4.1 Zákony a předpisy	54
1.4.2 Organizace	58
1.4.3 Věcná charakteristika	59
2 Těžba a její vlivy na přírodní prostředí	61
2.1 Povrchová těžba a devastace přírodního prostředí	65
2.1.1 Povrchová těžba	65
2.1.2 Devastace přírodního prostředí povrchovou těžbou	74
2.1.2.1 Vlivy povrchové těžby na litosféru	76
2.1.2.2 Vlivy povrchové těžby na atmosféru	80
2.1.2.3 Vlivy povrchové těžby na hydrosféru	83
2.1.2.4 Vlivy povrchové těžby na pedosféru	87
2.1.2.5 Vlivy povrchové těžby na biosféru	89
2.1.2.6 Ostatní vlivy povrchové těžby na přírodní prostředí	91
2.2 Hlubinná těžba a devastace přírodního prostředí	93
2.2.1 Těžba uhlí	93
2.2.2 Těžba nerud	100
2.2.3 Těžba rud	102
3 Ekologická charakteristika devastovaných území	104
3.1 Litosféra jako ekologický faktor devastovaných území	104
3.2 Atmosféra jako ekologický faktor devastovaných území	109
3.3 Hydrosféra jako ekologický faktor devastovaných území	110
3.4 Pedosféra jako ekologický faktor devastovaných území	112
3.4.1 Sukcesivní půdotvorný proces výsypkových půd	115
3.4.2 Sukcesivní půdotvorný proces odvalových půd	122
3.4.3 Metodika klasifikace nadložních hornin se zřetelem na jejich vhodnost k rekultivaci	126
3.4.4 Metodika půdoznaleckého průzkumu zemin devastovaných území	135
3.4.5 Klasifikace zemin a hornin pro účely rekultivace	141
3.4.6 Hydrologie a hydropedologie výsypek a odvalů	156
3.5 Biosféra jako ekologický faktor devastovaných území	162
3.5.1 Přirozené ozelenění výsypek a odvalů	162
3.5.2 Zoocenózy devastovaných území	172

4	Nápravná opatření	173
4.1	Optimalizace využití těžbou devastovaných území	173
4.1.1	Základní členění způsobů rekultivace a využití devastovaných území	173
4.1.2	Ekologické a sociálně ekonomické motivy optimalizace využití devastovaných území	180
4.1.2.1	Ekologické motivy optimalizace	191
4.1.2.2	Sociálně ekonomické motivy optimalizace	218
4.1.3	Územně technické motivace využití devastovaných území	285
4.1.3.1	Územně technické řešení rekultivace jako součást územního plánování	289
4.1.3.2	Územně technické řešení rekultivace jako součást územní plánovací dokumentace těžby	290
4.1.3.3	Územně technické řešení rekultivace jako součást územní plánovací dokumentace rekultivační	292
4.2	Důlně technické řešení rekultivace	302
4.2.1	Důlně technická rekultivace při povrchové těžbě nerostných surovin	303
4.2.1.1	Struktura důlně technické rekultivace	303
4.2.1.2	Geopedologický průzkum nadložních hornin	304
4.2.1.3	Volba otvírky a dobývacího systému při povrchovém způsobu těžby	305
4.2.1.4	Selektivní odkliz nadložních hornin	309
4.2.1.5	Umístění výsypek v krajině a tvar výsypek	327
4.2.1.6	Stavba výsypek a technologie zakládání	329
4.2.2	Důlně technická rekultivace při hlubinné těžbě nerostných surovin	340
4.2.2.1	Koncepce těžby	340
4.2.2.2	Regulační závalů základkou	341
4.2.2.3	Využití orničních a vhodných podorničních zemin	343
4.2.2.4	Odvalové hospodářství	343
4.2.2.5	Řešení se zřetellem na podzemní vodu	346
4.3	Biotechnické řešení rekultivace	350
4.3.1	Řízený rekultivační půdotvorný proces	350
4.3.1.1	Přímá biotechnická rekultivace výsypkových zemin	353
4.3.1.2	Biotechnická rekultivace sterilních a fytotoxických zemin	353
4.3.1.3	Biotechnická rekultivace výsypek převrstvených vhodnými půdotvornými substráty a humózními zeminami	360
4.3.1.4	Tvorba půdy na hlavních půdotvorných substrátech výsypek	362
4.3.1.5	K dosavadnímu vývoji půdy na výsypkách a odvalech	379
4.3.2	Rekultivační technika a technologie	380
4.3.2.1	Terénní úpravy	383
4.3.2.2	Navážky úrodných a potenciálně úrodných zemin a hornin	390
4.3.2.3	Základní půdní meliorace	394
4.3.2.4	Výstavba komunikací	399
4.3.2.5	Hydromeliorace	401
4.3.2.6	Hydrotechnická opatření	404
4.3.2.7	Protierozivní a stabilizační opatření	407
4.3.3	Agrotechnické způsoby rekultivace	412
4.3.3.1	Převrstvování výsypek úrodnými nebo potenciálně úrodnými zeminami	414
4.3.3.2	Přímá agrotechnická rekultivace potenciálně úrodných zemin	418
4.3.3.3	Specifickost zemědělské rekultivace území devastovaného těžbou rud a nerud	436
4.3.3.4	Zásady pro úcelové obhospodařování zemědělsky zrekultivovaných pozemků	436

4.3.3.5	Negativní vlivy imisí na zemědělsky rekultivované pozemky	438
4.3.4	Ovocnářské způsoby rekultivace	439
4.3.4.1	Předpoklady pro založení výsadby	439
4.3.4.2	Zakládání výsadby	443
4.3.4.3	Ošetřování výsadeb	445
4.3.5	Lesnické způsoby rekultivace	446
4.3.5.1	Funkční typ rekultivačního porostu	447
4.3.5.2	Všeobecné zásady lesnických rekultivací	449
4.3.5.3	Zvláštní způsoby lesnických rekultivací	482
4.3.6	Rekreační způsoby rekultivace	495
4.4	Institucionální struktura rekultivace	502
4.4.1	Řízení a koordinace	502
4.4.2	Složky investorské	503
4.4.3	Projektové práce	503
4.4.4	Realizace	504
4.4.5	Vnější vztahy	505
4.5	Efektivnost rekultivací	506
4.5.1	Základní orientace	506
4.5.2	Efektivnost rekultivačních opatření	508
4.5.2.1	Struktura rekultivačních nákladů a efektů	513
4.5.2.2	Efektivnost rekultivací	519
4.5.2.3	Náměty zvyšování efektivnosti rekultivací	521
4.5.3	Shrnutí	530
5	Rekultivace v těžebních oblastech ČSSR	532
5.1	Ostravsko-karvinský revír	532
5.1.1	Charakteristika oblasti	532
5.1.2	Těžba a její vliv na přírodní prostředí	534
5.1.2.1	Těžba uhlí	534
5.1.2.2	Devastace přírodního prostředí	535
5.1.3	Důlně technická rekultivace	542
5.1.3.1	Skrývání ornice a vhodných podorničních zemin	543
5.1.3.2	Odvalové hospodářství	543
5.1.3.3	Základkové hospodářství	545
5.1.4	Biotechnická rekultivace	546
5.1.4.1	Koncepční řešení rekultivace v OKR	546
5.1.4.2	Způsoby rekultivace	547
5.1.4.3	Vazby rekultivace na rozvoj celého území	548
5.1.4.4	Organizace rekultivačních prací	549
5.1.4.5	Rekultivační technologie	550
5.1.4.6	Tabelární přehledy rekultivace	554
5.2	Kamenouhelné doly Kladno	554
5.2.1	Charakteristika oblasti	554
5.2.1.1	Středočeské uhlerné doly a Západočeské uhlerné doly	554
5.2.1.2	Východočeské uhlerné doly	555
5.2.1.3	Rosické uhlerné doly	556
5.2.2	Těžba a její vlivy na přírodní prostředí	556
5.2.3	Důlně technická rekultivace	557
5.2.4	Biotechnická rekultivace	558

5.3	Severočeský hnědouhelný revír	561
5.3.1	Charakteristika oblasti	561
5.3.2	Těžba a její vlivy na přírodní prostředí	568
5.3.2.1	Těžba hnědého uhlí	568
5.3.2.2	Devastace krajinného prostředí	572
5.3.3	Důlně technická rekultivace	576
5.3.3.1	Koncepce hnědouhelné těžby v SHR	576
5.3.3.2	Umísťování výsypek v krajině	578
5.3.3.3	Selektivní odkliz nadložních hornin	580
5.3.3.4	Stavba výsypek	587
5.3.4	Biotechnická rekultivace	589
5.3.4.1	Organizace rekultivací v SHR	589
5.3.4.2	Způsoby rekultivace	591
5.3.4.3	Územně technické způsoby řešení rekultivační koncepce	597
5.3.4.4	Technologie rekultivací	601
5.3.4.5	Přehledy rekultivace	605
5.4	Sokolovský revír	607
5.4.1	Charakteristika oblasti	607
5.4.1.1	Přírodní poměry	607
5.4.1.2	Hospodářské poměry	609
5.4.2	Těžba a její vlivy na přírodní prostředí	610
5.4.2.1	Těžba uhlí	610
5.4.2.2	Devastace přírodního prostředí	611
5.4.3	Důlně technická rekultivace	613
5.4.4	Biotechnická rekultivace	615
5.4.4.1	Koncepční řešení rekultivace	615
5.4.4.2	Rekultivační technologie	618
5.4.4.3	Přehledy rekultivace	621
5.4.5	Mydlovarské lignitové ložisko	622
5.5	Uhořné a lignitové bane	623
5.5.1	Charakteristika těžebních oblastí ULB	623
5.5.1.1	Hornonitranská uhelná pánev	623
5.5.1.2	Jihomoravská lignitová pánev	624
5.5.1.3	Jihočeská hnědouhelná pánev	625
5.5.2	Těžba a její vlivy na přírodní prostředí	626
5.5.3	Důlně technická rekultivace	631
5.5.4	Biotechnická rekultivace	631
6	Závěr	635
	Literatura	637
	Ruské resumé	641
	Německé resumé	651
	Rejstřík	660
	Barevná příloha	